

Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji

Warszawa, dnia 18 stycznia 2024 r.
KIGEiT/160/01/2024

Szanowny Pan
Krzysztof Gawkowski
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Cyfryzacji

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na zaproszenie do udziału w konsultacjach założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw (dalej: UŚUDE) wdrażającej Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (Akt o usługach cyfrowych, dalej: AUC) Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji przedstawia uwagi.

Przed wszystkim pragniemy podziękować za otwarcie konsultacji w tak ważnym i pilnym dla całego rynku internetowego oraz konsumentów temacie. Przedstawione założenia mają jednak charakter bardzo ogólny. Brakuje w nich kluczowych szczegółów, w tym odnoszących się do podziału kompetencji pomiędzy przewidzianymi (dwoma) organami właściwymi, czy też procedur sprawdzających oraz egzekwujących postanowienia rozporządzenia, co powoduje, iż brak jest – na tym etapie – możliwości przedstawienia pogłębionego stanowiska co do proponowanych rozwiązań. W związku z tym pragniemy zastrzec, iż przedstawione poniżej uwagi mają charakter wstępny i dopiero po przedstawieniu do publicznych konsultacji (w ramach standardowego procesu legislacyjnego) konkretnych postanowień projektowanej ustawy, będziemy w stanie przeprowadzić odpowiednią analizę i w sposób odpowiedzialny przedstawić nasze uwagi.

1. Nowelizacja ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną i niektórych innych ustaw

Co do zasady uważamy, iż ustawa o świadczeniu usług drogą elektroniczną jest właściwym aktem, w ramach którego powinna zostać wdrożona część (podlegających transpozycji) przepisów AUC. Jest to ustawa, która implementuje do krajowego porządku prawnego dyrektywę 2000/31/WE, zmienianą i uzupełnianą poprzez przedmiotowe rozporządzenie. Oprócz wskazanego w Założeniach zakresu, powinna ona obejmować także przegląd siatki pojęciowej określonej w UŚUDE, aby uniknąć jakichkolwiek niespójności między tą ustawą a AUC.

W Założeniach przedstawionych do konsultacji zostało również wskazane, iż w projekcie zmiany ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną i innych ustaw, do wymogów wynikających z Aktu o usługach cyfrowych, mają zostać dostosowane wymogi względem nakazów podjęcia działań przeciwko nielegalnym treściom oraz nakazów udzielenia informacji (wydawanych przez Koordynatora Usług Cyfrowych, organy administracyjne bądź sądy, na podstawie prawa unijnego lub krajowego), a także ma zostać określona procedura wydawania tych nakazów i odwołania się od nich. Niestety zagadnienie to nie zostało bardziej szczegółowo rozwinięte w dalszej części dokumentu, pomimo iż jest to kwestia bardzo istotna w kontekście prawidłowej realizacji obowiązków ciążących na dostawcach usług pośrednich. Przedmiotowe przepisy będą istotne

wątpliwości interpretacyjne, ponieważ mogą one być stosowane również w scenariuszach transgranicznych. W takich przypadkach kluczowe znaczenie ma bowiem nie tylko weryfikacja, czy nakaz zawiera wszystkie elementy przewidziane w AUC, ale przede wszystkim, czy został wydany przez organ uprawniony w danym państwie członkowskim, innym niż Polska.

Z Założeń wynika, iż oprócz nowelizacji UŚUDE planowana jest zmiana innych ustaw, ale nie zostały one w sposób konkretny określone. Wskazane zostało jedynie, iż projekt ustawy będzie obejmować również zmiany w przepisach innych ustaw, które zawierają przepisy niezgodne z AUC lub powielające jego regulacje. Z treści opublikowanego dokumentu możemy jedynie domniemywać, iż będzie to również ustawa Prawo telekomunikacyjne („PT”). Nie znając, jakie ustawy i przepisy będą zmieniane, nie sposób – na tym etapie – odnieść się do potrzeby ich zmian oraz do samego faktu niezgodności lub nakładania się ich z Aktem o usługach cyfrowych.

2. Koordynator Usług Cyfrowych oraz organy właściwe.

Zgodnie z Załoženiami kompetencje w zakresie nadzorowania i – w razie potrzeby - egzekwowania przepisów Aktu o usługach cyfrowych mają zostać przekazane dwóm organom, tj. Prezesowi UKE oraz Prezesowi UOKiK. Przy czym, to Prezes UKE ma pełnić rolę Koordynatora do spraw usług cyfrowych. Jednakże w żadnym miejscu opublikowanego dokumentu nie zostało wskazane, w jaki sposób zadania wynikające z implementowanego rozporządzenia, mają zostać rozdzielone pomiędzy ww. organami. Przyznanie Prezesowi UKE funkcji Koordynatora usług cyfrowych – jest w naszej ocenie – właściwe i uzasadnione. Za kluczowe uważamy precyzyjne i jasne zdefiniowanie zadań obu organów, aby ściśle i skutecznie współpracowały ze sobą podczas wykonywania swoich zadań oraz w celu uniknięcia sporów kompetencyjnych, które mogą destabilizująco wpływać na cały system.

W AUC przewidziano m.in. wydawanie przez Koordynatora bądź inne organy właściwe nakazów podjęcia działań przeciwko nielegalnym treściom oraz nakazów udzielenia informacji. Ponieważ w założeniach oprócz Prezesa UKE (jako Koordynatora) wskazano jedynie Prezesa UOKiK (jako właściwy organ) nie jest jasne jakie „inne organy” miał na myśli projektodawca pisząc o „właściwych organach”. Kwestia ta wymaga doprecyzowania. Jeżeli projektodawca planuje przypisać obowiązki także innemu niż Prezes UKE i Prezes UOKiK organowi/organom, organy te powinny być wprost wymienione w ustawie. Jest to także istotne w kontekście zasad prowadzenia postępowania w sprawach naruszenia obowiązków wynikających z AUC.

3. Postępowanie w sprawach naruszenia obowiązków przewidzianych w AUC oraz procedura kontrolna

W Załoženiach wskazano, iż w projekcie ustawy określono procedurę prowadzenia postępowania wyjaśniającego i wydania nakazu zaprzestania naruszeń oraz procedurę kontrolną. Ma to być procedura jednolita, niezależnie od tego, który organ właściwy prowadziłby postępowanie. Zgadzaemy się z uzasadnieniem przemawiającym za takim podejściem, iż stosowanie odrębnych procedur postępowania właściwych dla poszczególnych organów (w przypadku powierzenia zadań organu właściwego Prezesowi UKE i Prezesowi UOKiK) mogłoby skutkować sytuacją, że postępowania o wydanie nakazu związanego z naruszeniem obowiązków wynikających z Rozporządzenia byłyby prowadzone w różny sposób na podstawie odmiennych przepisów, co nie byłoby zrozumiałe i przejrzyste dla stron postępowania.

Bez znajomości projektu ustawy, trudno jednak odnieść się do zasadności wprowadzenia odrębnej, dodatkowej procedury w postępowaniach w sprawach naruszenia obowiązków przewidzianych w AUC oraz kontrolnej. Jesteśmy jednak za zapewnieniem jak największej spójności wprowadzanych procedur z rozwiązaniami i instytucjami prawnymi już funkcjonującymi w krajowym porządku prawnym.

Jednocześnie wnioskujemy, aby podział obowiązków pomiędzy wyznaczone organy był jasno wskazany i opisany w przepisach znowelizowanej USUDE, co pozwoli uniknąć wątpliwości interpretacyjnych, ewentualnych sporów kompetencyjnych pomiędzy organami oraz ryzyka dla uczestników rynku.

4. Certyfikacja podmiotów do spraw pozasądowego rozstrzygania sporów

Warto rozważyć możliwość realizacji tych celów w drodze samoregulacji wykorzystując najlepsze doświadczenia z polskiego rynku, gdzie funkcjonują skuteczne i cieszące się zaufaniem mechanizmy rozstrzygania sporów.

5. Przyznawanie i cofanie statusu zaufanego podmiotu sygnalizującego

Za bardzo ważne uważamy przypisanie poszczególnych podmiotów sygnalizujących do określonych obszarów nielegalnych treści (np. treści pornograficzne z udziałem nieletnich, terrorystyczne, treści naruszające prawo autorskie etc.), zgodnie z art. 22 ust.1 Rozporządzenia. Ułatwi to dostawcom platform internetowych sprawne procedowanie zgłoszeń podmiotów sygnalizujących ze świadomością, że dany podmiot posiada wiedzę ekspercką w obszarze, w którym zgłasza dane naruszenie.

Pragniemy zapewnić, że na rynku istnieją już organizacje gotowe do podjęcia się roli podmiotów sygnalizujących w różnych obszarach. Maja one wieloletnie doświadczenie i sprawdzone praktyki współpracy z platformami, obserwują też na bieżąco zachodzące w innych krajach zmiany i rozwiązania w zakresie zgłaszania nielegalnych treści. Mowa tu nie tylko o organizacjach typu organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, związki etc., ale także o konkretnych uprawnionych (np. posiadacze praw autorskich/licencji tacy jak nadawcy, dostawcy treści audiowizualnych, wydawcy książek).

Dostrzegamy konieczność doprecyzowania szeregu zagadnień w USUDE dostosowujących ustawę do rozporządzenia i pozostajemy otwarci na wspólne działania zmierzające do tego celu. Zdajemy sobie sprawę, iż wypracowanie skutecznego i sprawiedliwego modelu zgłaszania nielegalnych treści oraz ich usuwania przez platformy internetowe wymagać będzie pogłębionej analizy i kategoryzacji naruszeń chociażby z uwagi na rodzaje, ekonomiczne i społeczne skutki dalszego udostępniania danych treści i związany z tym oczekiwany czas reakcji platformy. Wyrażamy pełną gotowość do dialogu i współpracy z Koordynatorem celem wypracowania jak najlepszych rozwiązań w tym zakresie. Konieczne jest także doprecyzowanie zasad udzielania uprawnień podmiotom zaufanym.

6. Skarga na dostawców usług pośrednich

Z opisu procedury wskazanej w Założeniach nie wynika, iż projekt ustawy obejmuje również przypadki skarg na dostawców usług pośrednich z Polski, kierowanych przez podmioty uprawnione w innych państwach członkowskich do Koordynatorów Usług Cyfrowych z państw, w którym znajduje się lub ma siedzibę odbiorca usługi. Zgodnie z AUC, w takim scenariuszu skarga powinna zostać przekazana Prezesowi UKE (Koordynator ds. usług cyfrowych), który powinien podjąć odpowiednie działania lub przekazać ją właściwemu organowi.

7. Odwołania

W poddanych pod konsultacje Założeniach brakuje precyzyjnej informacji, czy postępowanie odwoławcze będzie dokonywane w trybie sądowo-administracyjnym. Jedynie, w przypadku kar wskazano, iż ze względu na specyfikę spraw, których dotyczą nałożone kary, przewidziano, iż od decyzji w sprawie nałożenia kar przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Podyktowane ma to być wysokim poziomem wyspecjalizowania obowiązków i stosunkowo wąskiego zakresu podmiotów, które mogą być objęte karą, tj. dostawców usług pośrednich. W naszej ocenie taki tryb odwoławczy powinien być

przyjęty również we wszystkich postępowaniach związanych z naruszaniem obowiązków wynikających z AUC.

8. Finansowanie Koordynatora Usług Cyfrowych

W przedstawionych do konsultacji Założeniach brakuje jakiejkolwiek informacji na temat sposobu finansowania działań związanych z nadzorowaniem dostawców usług pośrednich i egzekwowaniem AUC przez Koordynatora Usług Cyfrowych, na którego ma być wyznaczony Prezes UKE. Jest to sprawa istotna, ponieważ w chwili obecnej przedsiębiorcy telekomunikacyjni uiszczają roczną opłatę telekomunikacyjną związaną z realizacją przez Prezesa UKE zadań w zakresie telekomunikacji. Uważamy, iż zadania Prezesa UKE wykraczające ponad kwestie związane z telekomunikacją, nie mogą być finansowane przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych w postaci opłaty telekomunikacyjnej czy też innych opłat ponoszonych przez te podmioty. Dlatego dla wykonywania zadań wynikających z AUC powinny zostać określone odrębne źródła finansowania. Niedopuszczalna byłaby sytuacja, w której obciążenia po stronie przedsiębiorców telekomunikacyjnych rosłyby w związku z realizacją przez Prezesa UKE działań niezwiązanych z działalnością telekomunikacyjną.

Z poważaniem

Prezes Zarządu

Stefan Kamiński